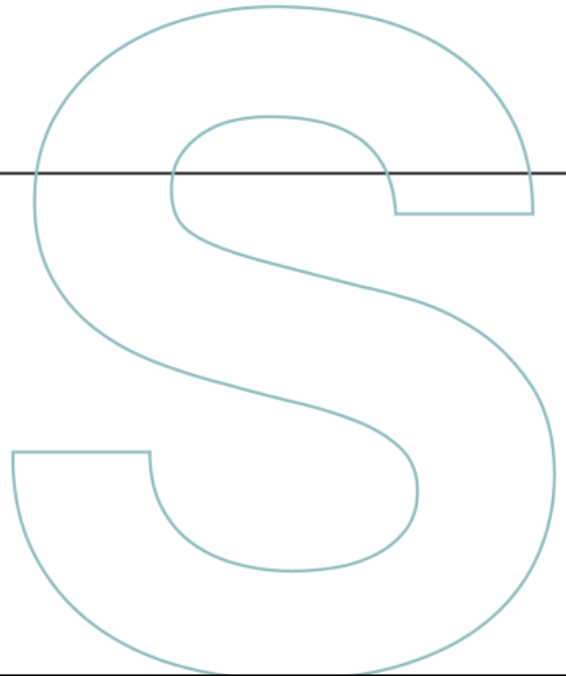

Standpunt

DATUM 2 december 2020
VOLGNUMMER 2020-2021/04

COMMISSIE Commissie voor Cultuur,
Jeugd, Sport en Media

Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

Recht op spel en vrije tijd onder druk in steden en gemeenten door corona

Het Kinderrechtencommissariaat ontving de voorbije weken verschillende signalen over beslissingen van lokale besturen om vrijetijdsactiviteiten te sluiten voor kinderen -12 jaar in kader van de COVID-19 maatregelen. Nationaal werd er bij het begin van de tweede lockdown begin november beslist dat vrijetijdsactiviteiten voor kinderen 12 jaar wel nog kunnen doorgaan. Lokale besturen hebben de mogelijkheid om mits het volgen van een bepaalde procedure hier strengere maatregelen op te leggen.

Het gaat over activiteiten die indoor plaatsvinden maar ook outdoor activiteiten worden stopgezet. Dit door het sluiten van gemeentelijke infrastructures voor sport, jeugd en cultuur voor alle leeftijden. Georganiseerde groepsactiviteiten voor -12 jarigen worden verboden. De signalen tonen ook een verschil in de geldigheidsduur van de verstrengende maatregelen. Ze gelden tot eind december 2020 maar evengoed horen we een geldigheidsduur circuleren tot eind maart 2021.

Er heerst ongerustheid en groot ongenoegen bij zowel ouders als kinderen. Lokale beslissingen zijn op verschillende plaatsen strenger genomen dan de maatregelen op Federaal en Vlaams niveau. Kinderen, jongeren en ouders klagen aan dat ze de verschillen niet meer begrijpen. Bij de aankondiging van de tweede lockdown golden er minder strenge maatregelen voor kinderen en jongeren om de negatieve impact die er was tijdens de eerste lockdown te beperken.

1.1. Lessen uit de eerste lockdown

Uit de grootschalige enquête die we in mei vanuit het Kinderrechtencommissariaat samen met het Kenniscentrum Kinderrechten en de Kinderrechtencoalitie hebben opgezet, blijkt dat voor kinderen en jongeren het recht op sociaal contact met anderen en het recht op spel en ontspanning cruciaal is. Het vormt een grote beschermende factor voor hun welbevinden.

Het recht op spel, vrije tijd en ontspanning zoals geëxpliciteerd in het Kinderrechtenverdrag komt opnieuw onder druk te staan door de sluiting van de voorziene infrastructuren waardoor activiteiten voor kinderen worden stopgezet.

1.2. Ga voor maximale kansen voor het recht op spel en vrije tijd

De signalen tonen aan dat de beslissing om het vrijetijdsaanbod stop te zetten niet alleen door lokale overheden worden genomen. Ook vrijetijdsorganisaties of verenigingen besluiten dat het niet langer veilig is om de activiteit aan te bieden ter bescherming van de vrijwilligers of de lesgevers. Die vrijheid hebben ze.

De bevoegde lokale overheden zelf kunnen dan weer aanvullende maatregelen nemen ter bestrijding van de COVID-19-pandemie na overleg met hun Veiligheidscel. Bij lokale uitbraken is het immers belangrijk dat ook lokale maatregelen kunnen genomen worden. Het sluiten van de gemeentelijke infrastructuren voor sport, spel en vrijetijd is één van de mogelijke maatregelen. Maar we zien dat dit op het terrein tot vreemde situaties kan leiden. Zo merken we dat activiteiten georganiseerd door kleinere privéverenigingen niet kunnen doorgaan. Terwijl het aanbod georganiseerd binnen het Deeltijds Kunstonderwijs in de stad of gemeente dan wel weer kan doorgaan. Voor kinderen en jongeren betekent dit een ongelijke toegang tot het vrijetijdsaanbod. Bovendien dreigt dit het draagvlak voor de genomen maatregelen te ondermijnen.

We vragen aan de lokale besturen om voor een zo maximaal mogelijk aanbod te gaan en hierrond duidelijk te communiceren naar kinderen en jongeren. Waarom geen videoboodschap, via de lagere scholen, aan alle kinderen in de gemeente? Het kan een win-win zijn voor de kinderen, hun ouders en de lokale besturen.

1.3. Van beschermingsreflex naar kansen creëren

We vragen waakzaam te zijn om niet te snel vanuit een beschermingsreflex en uit voorzorg, een volledig verbod in te stellen voor het vrijetijdsaanbod voor -12 jarigen.

Laat kinderen zoveel als mogelijk toegang hebben tot spel, speelruimte, vrijetijdsaanbod en sport. Het vraagt creativiteit om het op een andere manier te organiseren, om afstandsregels in te bouwen, om goed verluchte lokalen te voorzien tot zelfs alternatieven om het in openlucht te organiseren.

1.4. Hou rekening met het perspectief van kinderen bij het nemen van beslissingen

Lokale besturen hebben een beslissingsbevoegdheid en overleggen intensief met hun Veiligheidscol om lokaal de situatie te monitoren en maatregelen te nemen. We vragen expliciet om ook binnen het lokale Veiligheidsoverleg het kindperspectief mee te nemen. Dit via vertegenwoordiging van de jeugdraad en/of de jeugddienst en jeugdconsulent.